

Infrastrukturdepartementet
Energienheten
i.remissvar@regeringskansliet.se

Vår referens/dnr: SN DNR 2021/20

Er referens/dnr: I2020/02973

2021-05-03

Remissvar

Minskade anslutningskostnader för elproduktion till havs

Svenskt Näringsliv tackar för möjligheten att ge synpunkter på ovanstående promemoria.

Det svenska näringslivet har omfamnat möjligheterna i klimatomställningen. Under den senaste tiden har flera nya initiativ lanserats för att ställa om vårt samhälle till en fossilfri ekonomi. Dessa initiativ innebär att elanvändning kan komma att mer än fördubblas fram till 2045. Ska vi lyckas med denna utveckling så måste Sverige ha ett elsystem som varje timme, året runt, levererar fossilfri el till användarna till internationellt konkurrenskraftiga elkostnader. Svenskt Näringsliv anser att det remitterade förslaget inte skapar ökad nytta för elanvändarna eller elsystemet i paritet med de ökade kostnaderna som kommer att belasta användarna. Svenskt Näringsliv avstyrker därför promemorians förslag om ändring av förordningen (2007:1119) med instruktion för Affärsverket svenska kraftnät.

Kostnadseffektivitet måste stå i centrum

Inom ramen för projektet Kraftsamling Elförsörjning har Svenskt Näringsliv låtit analysera olika scenarios för att nå den mest kostnadseffektiva utbyggnaden av det svenska elsystemet. Analysen visar att dagens energipolitiska mål leder till ett elsystem som är minst 40 % dyrare än om målet om 100 % förnybart elsystem ersattes med ett mål om 100 % fossilfritt. Analysen visar också att havsbaserad vindkraft inte är en del av det mest kostnadseffektiva elsystemet 2045. Istället visar analysen en kraftig utbyggnad av landbaserad vindkraft i kombination med livstidsförlängd och till viss del nyinvesteringar i kärnkraft. Inom ramen för projektet har vi också identifierat vikten av snabbare utbyggnad av stamnätet från norr till söder.

Svenska Kraftnäts resurser måste fokuseras dit de gör störst nytta

Den snabba och expansiva omställning vi nu står inför innebär att vårt elnät måste byggas ut i en snabbare takt än vi någonsin tidigare gjort. Svenskt Näringsliv anser därför att det är extremt viktigt och en självklarhet att Svenska kraftnät prioriterar de projekt som ger störst samhällsekonomisk nytta och som möjliggör att Sverige når klimatmålen och kan bidra till global klimatnytta. Som ovan konstaterats leder det energipolitiska målet om 100 % förnybart till ett avsevärt dyrare elsystem än nödvändigt. Svensk Näringsliv stödjer därför inte förslaget att Svenska kraftnät bör ta särskild hänsyn till uppfyllelsen av det energipolitiska målet om

hundra procent förnybar elproduktion till 2040 vid utbyggnaden av transmissionsnätet till havsområden.

Subventioner snedvrider och fördyrar

Utvecklingen av vårt elsystem måste ske på ett så kostnadseffektivt som möjligt för att säkerställa fortsatt internationellt konkurrenskraftig totalkostnad för el. Det är den totala systemkostnaden som måste vara utgångspunkten för elmarknadens incitament till investeringar i ny elproduktion. Den föreslagna reducerade anslutningsavgiften för havsbaserad vindkraft innebär dessutom en indirekt subvention som snedvrider och försämrar elmarknadens funktion. Därför anser Svenskt Näringsliv att det är felaktigt att förordningen styr mot en energipolitisk målsättning som gynnar specifika kraftslag på bekostnad av annan elproduktion. Särskilt olyckligt är det att fastställa denna typ av styrning i förordning till Svenska kraftnät, då de den energipolitiska målsättningen kan skifta över tiden och påverka ett elsystem som är långt mer trögrörigt. Förslaget riskerar även att andra viktiga investeringar prioriteras ned.

Sverige behöver ett pålitligt elsystem som levererar el där och när den behövs. Det är en nödvändighet för framtida investeringar, jobb och tillväxt. En omvandling mot ett energisystem som till stor del bygger på väderberoende och icke-planerbar elproduktion riskerar påverka tillförlitligheten i elsystemet och öka kostnaden för användarna. Elsystemet framöver kommer att behöva en stor andel vindkraft och redan idag har vindkraften till land expanderat kraftigt. I takt med att den väderberoende andelen av kraft i elsystemet ökar så ökar även behovet av att täcka upp för bortfallet av produktion när vindkraften inte kan leverera. Svenskt Näringsliv anser att det inte är effektivt att subventionera ett specifikt kraftslag. Det är även oroande att denna typ av subvention också riskerar att tränga undan annan elproduktion med systemkritiska egenskaper som behövs för att kostnadseffektivt upprätthålla nödvändig driftsäkerhet i elsystemet. Svenskt Näringsliv delar därför inte promemorians beskrivning att en storskalig utbyggnad av havsbaserad vindkraft är till nytta för dem som är anslutna till elnätet och att det därför är rimligt att dessa gemensamt bidrar till kostnaden för anslutning.

Förslaget innebär att Svenska Kraftnät ska ansluta havsbaserad vindkraft i en punkt vid anläggningen. Att bygga anslutningspunkter till havs skiljer sig väldigt mycket från projekt på land och därför innebär förslaget att Svenska kraftnät behöver förse sig med ny kunskap och resurser för planering och byggande av denna typ av kablar. Redan idag planerar Svenska kraftnät att ansluta havsbaserade vindparker till elnätet på land utan att anslutningsavgiften subventionerats. Svenskt Näringsliv anser därför att havsbaserade vindparker även i fortsättningen själva ska finansiera sin anslutning till det landbaserade elnätet. Svenska kraftnät bör även fortsättningsvis fokusera sina resurser på investeringar i det landbaserade transmissionsnätet.

Omställningen till fossilfrihet måste gynnas, inte fördyras

Sveriges elnät står inför omfattande och akuta behov av reinvesteringar av existerande elnät men även investeringar i utökad kapacitet på såväl lokal- och regionnätetsnivå som i transmissionsnätet. Detta investeringsbehov kommer leda till kraftiga kostnadsökningar för elanvändarna. Svenskt Näringsliv anser att det i detta läge därför är djupt olyckligt att ytterligare påföra näringslivet kostnader de inte kan påverka. Elektrifieringen av industrin är nödvändig för att klara omställningen till fossilfri produktion. Denna elektrifiering måste främjas och möjliggöras till så låg kostnad som möjligt. Obefogat ökade elnätskostnader motverkar omställningen till fossilfrihet. Ökar näringslivets kostnader för el för mycket, riskerar vi att

konkurrenskraften för svenskt näringsliv försämras men även att de nödvändiga investeringarna för att nå klimatmålen uteblir.

Promemorian beskriver att det inte är lämpligt med en särskild skatt endast för att finansiera anslutning av havsbaserad vindkraft till transmissionsnätet. På liknande sätt anser Svenskt Näringsliv att det inte är lämpligt att finansiera av energipolitiska mål genom subventionerade anslutningsavgifter för enskilda kraftslag och låta användarna stå för notan genom elnätstariffen.

Johan Britz

Marie Knutsen-Öy